

Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa lääkehoidon onnistumisen -työryhmä Kokous 3(12)/2023

Aika: maanantai 4.9.2023 klo 13-14:40

Paikka: Teams –kokous

Läsnä:

Blek-Vehkaluoto Mari, varasihteeri

Kauppinen Hanna

Kiviranta Päivi

Knuuti Katja, sihteeri

Kvarnström Kirsi

Ehlers Pauliina

Mazzei Päivi

Pajunen Tarja, puheenjohtaja

Mustonen Satu

Sydänmaalakka Olavi

Tarkiainen Katriina

Tolonen Kirsi

Heinonen Tuomo

Nurmi Riikka (sijainen)

Tähkä Katja

Wedenoja Juho

Suomen Sydänliitto ry

Itä-Suomen yliopisto

Fimea

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

HUS Apteekki

Lääketeollisuus ry

Suomen Luustoliitto ry

Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus

Hengityслиitto ry

Mielenterveyden keskusliitto ry

HUS, SKFY

Boehringer Ingelheim Ky

Boehringer Ingelheim Ky

Suomen Diabetesliitto ry

Syöpäjärjestöt

Fimea

MUISTIO

Kolme nostoa kokouksesta:

- Biologisten lääkkeiden lääkevaihto tulee olemaan iso asia lääkealalla toimivien sekä potilaiden arjessa.
- Viestintä ja tiedottaminen olemassa olevista, erittäin hyvistä materiaaleista ja niiden jalkauttaminen. Tavoitteena materiaalien jakelussa, että ne ovat saatavilla verkossa, mutta toimivat tulosteina myös niille, jotka eivät digitaalisia työkaluja käytä.
- Maahanmuuttajien tavoittaminen ja omalla kielellä saatu informaatio vaatii vielä tekemistä.

1. Kokouksen avaus

Käytiin läpi esittäytymiskierros. Ryhmään on tullut useita uusia osallistujia. Tervetuloa kaikille!

2. Edellinen kokous / ”kertaus”

Puheenjohtaja nosti esille edellisen kokouksen osalta oleelliset asiat.

3. Terveiset koordinaatioryhmän kokouksesta 26.5.2023

Edellisen kerran koordinaatioryhmä kokoontui 26.5.2023. Päivi kertoi koordinaatioryhmän tärkeimmät kuulumiset.

- Toimittajien tapaaminen

- Koordinaatioryhmä suunnittelee toimittajien tapaamista teemalla ”Kuka jakaa lääkkeesi?”. Tapaamisen tavoitteena tuoda esille Lääkeinformaatioverkoston työssä nousseita keskeisiä asioita, kuten esitellä kooste sosionomien opetuksen sisältämästä lääkehoidon koulutuksesta.
- Tarja toi esille, että sosionomi-koulutus on noussut esille myös Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen strategiassa. Tärkeä aihe, ja hyvä, että se etenee useilla kanavilla, kunhan ei tehdä päällekkäistä työtä. SOTE-ammattilaisten työryhmä onkin käynyt keskusteluja Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen kanssa aiheesta.
- Lääkeinformaatioverkoston verkkosivut ja viestintä.
 - Lääkeinformaatioverkoston verkkosivut on uudistettu. Myös Fimean Sic! - verkkolehteen tulossa useamman artikkelin sarja Lääkeinformaatioverkostossa tuotetuista ja päivitetystä materiaaleista sekä työryhmien toiminnasta.
 - Lääkeinformaatioverkoston materiaalit:
www.fimea.fi/kehittaminen/laakeinformaation_kehittaminen/laadukas-laakeinformaatio
- Lääkeinformaatioverkoston toimintakertomus 2023-2023 ja toimintasuunnitelma 2024-2026
 - Lääkeinformaatioverkoston työryhmät valmistelevat omalta osaltaan toimintasuunnitelmaa toimikaudelle 2024-2026. Tavoitteena on hyväksyä toimintasuunnitelma koordinaatioryhmän kokouksessa 12.12.2023. Tämä tarkoittaa, että osallisuus-työryhmän oma toimintasuunnitelma hyväksytään ennen sitä seuraavassa kokouksessa marraskuussa.

4. Toimikausi 2021–2023: Tilannekatsaus työryhmän toimintasuunnitelmaan

- Nykyisen toimikauden toimintakertomus työn alla
- Tarja kertoi, mitä Lääkeinformaatioverkoston puheenjohtajien ja sihteerien kokouksessa oli aiheesta käsitelty (liite). Kantavana ajatuksena, että keskitytään tulevalle toimikaudella enemmän olemassa olevien jalkauttamiseen, kuin uuden tiedon tuottamiseen ”Less is more” -ajatuksella.
- Keskustelussa esille nousseita ajatuksia.
 - Katriina kertoi selvittäneensä omassa verkostossaan ovatko materiaalit tuttuja. Palautetta oli tullut siitä, että materiaalit ovat hyviä, mutta ne hukkuvat Fimean sivuille. Materiaalien tulostamista oli ehdotettu.
 - Hanna K. muisteli edellisessä kokouksessa esille nousseen, että Suomessa on 600 000 lääkkeen käyttäjää, jolla ei ole digitaalisia järjestelmiä käytössä. Tämä puoltaa materiaalien painattamista.
 - Mari B. ehdotti materiaalien linkittämistä Terveysporttiin. Katriina otti asian edistettäväkseen.
 - Kirsi K. aikoi selvittää materiaalien linkittämistä Terveyskylään.
 - Ehdotus siitä, että materiaalien jalkauttaminen voisi olla tulevan kauden teema sai kannatusta.

5. Työryhmän toimintasuunnitelma 2024-2026

- Uuden kauden toimintasuunnitelma tulee olla valmiina 24.11.2023 ja toimitettuna Päivi Kivirannalle. Osallisuus-työryhmän toimintasuunnitelma hyväksytään 23.11.2023

kokouksessa. Koordinaatioryhmä hyväksyy koko toimintasuunnitelman joulukuun kokouksessa

Alla ehdotuksia toimenpiteistä 2024-2026 toimintasuunnitelmaan

- Laadimme selkokielisen tiivistelmän ”Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon” -oppaasta
 - Ehdotus, että tulevan kauden tehtävät liittyvät kohderyhmien tunnistamiseen sekä materiaalin tehokkaampaan jakeluun. Laaditaan toimenpiteet, joilla varmistamme olemassa olevan tiedon jalkauttamisesta ja levittämistä.
 - Keskusteltiin esimerkiksi siitä ovatko tiivistelmät saavuttaneet kohderyhmät ja, jos eivät ole, kuinka tämän voisi korjata.
 - Keskustelussa esitettiin yhteistyötahoiksi Vammaisfoorumia ja Maahanmuuttajapalveluja.
- Selvitämme, mikä on erityisryhmien ja Suomen vieraskielisten vähemmistöjen mahdollisuus saavuttaa olemassa olevaa, luotettavaa lääkeinformaatiota ja vastaamme näihin erityistarpeisiin.
 - Yhdeksi toimenpiteeksi ehdotettu, että selvitämme, mikä on erityisryhmien ja Suomen vieraskielisten vähemmistöjen mahdollisuus saavuttaa olemassa olevaa luotettavaa lääkeinformaatiota. Tätä varten esitetään, että työryhmässä muodostetaan alatyöryhmä, joka lähtee selvittämään erityisryhmien tilannetta? Puheenjohtaja pyysi miettimään, että onko tämä tehtävä liian laaja tai ylipäättään tarpeellinen.
- Tunne lääkkeesi -Facebook sivusto
 - Pääasiallinen tavoite lisätä sivuston tunnettuutta.
 - Päivi kertoi, että sivuston päivitysviikot ovat olleet varsin suosittuja. Työryhmä on kokoontunut puolivuositain seuraamaan sivuston toimintaa. Häiriköintiä sivustolla on esiintynyt vähän. Päivin kautta voi edelleen pyytää päivitysviikkoja. Keskusteltu myös siitä, että mikäli päivityksiin olisi mahdollista käyttää rahaa, voisi sivusto mahdollisesti tavoittaa enemmän kohderyhmää.
- Lisäämme lasten ja nuorten lääkekasvatusta
 - Tulevan kauden osalta todettiin, että työryhmä ei edistä tätä tehtävää. Fimean lääkekasvatussivuston ylläpito siirtynyt UKK-instituutille.
 - [Yläkoulu - Terve koululainen](#)
- Lääkehoidon päivä
 - Lääkehoidon päivä vakiinnuttanut asemansa kansallisena teemapäivänä. Päivän tuottamista jatketaan vuosittain koottavan suunnitteluryhmän avulla.
- Viestimme olemassa olevien lääketiedon lähteiden ja työkalujen hyödyntämistä
 - Toimenpiteenä kiertoartikkelit. Puheenjohtaja esitti pohdittavaksi kysymyksen pitäisikö sopia tavoite, kuinka monta kiertoartikkelia toimikauden aikana pyritään laatimaan?
- Selvitämme ja otamme käyttöön digitalisaation mahdollistamia uusia kanavia ja toimintatapoja
 - Seurataan toimikauden aikana kehitystä ja osallistutaan huomioiden lääkkeiden käyttäjän näkökulma. Yksi seurattava alue Terveystalo ja digihoitopolut. Myös tekoälyn hyödyntäminen ja kielimallit nousivat esiin.
- Laadimme suomenkielisen adherenssi -lomakkeen
 - Kirsi K. kertoi, että lomakkeen edistäminen on sitä varten kootun tutkimusryhmän tehtävä. Tutkimusryhmä pyytää Osallisuus-työryhmän apua, mikäli sellainen apu nousee ajankohtaiseksi. Kirjataan toimintasuunnitelmaan, että tästä vastaa asiaa varten koottu tutkimusryhmä/HUS. Tällöin merkintä on

linjassa Lääkekasvatus -toimenpiteen kanssa ja toimenpide on edelleen näkyvänä (kirjaus lääkeinformaatiostrategiassa). Merkitään myös huomio: työryhmä ei edistä toimenpidettä.

- Tarja pyysi kaikkia käymään läpi ehdotuksen toimintasuunnitelmaksi kaudelle 2024-2026. Kommentteja voi lähettää Tarjalle ja Katjalle ennakkoon tai viimeistään 23.11. kokouksessa. Mikäli haluat osallistua tietyn toimenpiteen edistämiseen tulevalla kaudella, kannattaa ilmoittaa myös siitä Tarjalle ja Katjalle.

6. **Biologisten lääkkeiden apteekkivaihdon laajeneminen/ Päivi Kiviranta, Fimea**

- Päivi K. kertoi yhteenvedon, mistä biologisten lääkkeiden apteekkivaihdossa on kyse (liite). Lakimuutoksen myötä apteekkivaihto laajenee koskemaan biologisia lääkkeitä ja biosimilaareja vuoden 2024 alusta. Ko. valmisteiden apteekkivaihto otetaan käyttöön porrastetusti.
- Fimea suunnittelee viestintäkampanjaa aiheesta. Ensimmäisenä kampanjan kohderyhmässä ovat lääkärit ja apteekin farmaseuttinen henkilöstö. Kohderyhmää on tarkoitus laajentaa portaittain potilasryhmiin, joita vaihto koskee. Viestintämateriaaleihin voidaan pyytää kommentteja esim. potilasjärjestöiltä.
- Päivi K. pyysi työryhmältä tarpeita ja toiveita tiedottamiseen liittyen. Pauliina Ehlers kertoi, että hän toimii yhteyshenkilönä Lääketeollisuus ry:hyn, mistä voi myös saada kommentointiapua
- Riikka Nurmi kertoi, että viestintäkampanja on hyvä asia. Riikka toi esille, että viestintä tulisi suunnata mahdollisimman laajasti kentälle, esimerkiksi sote-ammattilaisille. Diabetesliitto voi tiedottaa omaa verkostoaan. Huolta aiheuttaa kaksi lakipakettia, jotka liittyvät lääkevaihtoon. Koska 1. lakipaketti on jo voimassa, siitä voi aiheutua ongelmia vuodenvaihteessa, koska reseptit ovat voimassa yhden vuoden nykyisen kahden vuoden sijasta. Päivi K. kertoi, että reseptien vanhenemisen haaste on tiedostettu myös viranomaisen puolelta, ja riskin toteutumista pyritään vähentämään mm. aktiivisella viestinnällä suoraan apteekeille. Viranomaiset (STM, Fimea, THL ja Kela) tekevät tässä yhteistyötä omien vastuidensa mukaan.
- Juho Wedenoja toi esille myös sen, että apteekeilla on mahdollista luovuttaa pieni määrä lääkettä, tilanteessa, kun resepti on vanhentunut. Katriina vahvisti, että katkeamattoman lääkehoidon jatkumiseksi voidaan toimittaa 30 päivän kulutusta vastaava määrä, kun kyseessä on pitkäkestoinen hoito. Tämä on varmasti hyvin apteekeissa työskentelevien farmasian ammattilaisten tiedossa, mutta asiasta on hyvä muistuttaa yleisesti.
- Todettiin, että seuraavassa kokouksessa voidaan tarkastella Fimean tuottamaa materiaalia.

7. **Lääkehoidon päivä 14.3.2024**

- Lääkehoidon päivän 2024 valtakunnallinen suunnitteluryhmä kokoontuu 6.9.2023 klo 9.00–11.00 Teamsissa. Kokouksessa haetaan suunnitteluryhmälle puheenjohtajaa ja sihteeriä.
- Lääkehoidon päivän teema päätetään kokouksessa. Teemasta on olemassa jo ajatuksia, mutta suunnitteluryhmän kokoontumisessa tarkoitus rajata ja päättää teema lopullisesti. Haetaan kuitenkin laajaa teemaa, minkä alle saa eri näkökulmia.

8. **Lääkeinformaatioverkostossa tuotetut uudet materiaalit**

- Lääkitystiedon ajantasaistamisen muistilista - terveydenhuollon ammattilaisen tueksi

- i. Muistilista terveydenhuollon yksiköille saapuvan potilaan lääkityksen selvittämisen tueksi. Ruotsin- ja englanninkieliset versiot, A4 ja taskukokoisessa A6-koossa.
- ii. Potilaan osallistumisen tarkastuslista tutkijoille

Materiaalit: www.fimea.fi/kehittaminen/laakeinformaation_kehittaminen/laadukas-laakeinformaatio

- Työn alla SIC! Artikkelin ”Ohjeita turvalliseen lääkehoito -oppaasta” ja sen erikielisiä tiivistelmistä.

9. Muut asiat

- [Vuoden lääkeinformaatioteko 2023 –kilpailu](#). Osallistuminen 6.10. mennessä.
 - Myönnetään viestinnän tai markkinointi teolle tai kampanjalle, joka nostaa esiin jonkin merkittävän ajankohtaisen aiheen.
 - Voisiko ”Ohjeita turvallisen lääkehoito -oppaan” tiivistelmät osallistua Vuoden lääkeinformaatioteko -kilpailuun. Päivi K. ehdotti, että vie asian seuraavan koordinaatioryhmän keskusteluun ja päätettäväksi.
- [Lääkeinformaatiofoorumi](#) pidetään 2.11., kannattaa osallistua. Ohjelma ja verkkolinkki webinaarialustalle julkaistaan pian.
- Tutkimus- ja seurantatyöryhmä on tuottaa kyselyn työryhmien työstä ja strategian toteutumisesta. Kysely on tulossa 2023 loppupuolella. Toivotaan, että kaikki valmistautuvat vastaamaan kyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään Lääkeinformaatio verkoston päättyvän toimikauden työskentelyn arviointiin. Lisäksi ne palvelevat tutkimusaineistona esim. lopputyön tekijälle.
- Lopuksi Tarja muistutteli kaikkia lähettämään palautetta tulevan toimintasuunnitelman toimenpiteistä jo ennakkoon tai tuomaan palautteen viimeistään 23.11. palaverissa.
 - Tarja pyysi myös ilmoittamaan seuraavassa työryhmän kokouksessa, voitkeko jatkaa työryhmässä työskentelyä seuraavan toimintakauden ajan.
 - Ilmoittakaa myös Tarjalle tai Katjalle, mikäli tunnistatte, että työryhmästä puuttuu joku ryhmä.

10. Seuraava kokous

23.11.2023 klo 14-16, aiheena mm. työryhmän toimintasuunnitelman 2024-2026 hyväksyminen